श्री ५ को सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय प्रबन्ध मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराजबाट बनाइबक्सेको तल लेखिए बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

२०१८ सालको ऐन नं. १२

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत ओजस्वि राजन्य प्रोज्ज्वल नेपाल तारा अति ओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रबल गोरखादक्षिणबाहु महाधिपति फील्ड मार्शल र सर्वोच्च कम्याण्डर इन–चीफ श्रीमन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र वीर विक्रम जङ्गबहादुर शाहबहादुर शमशेर जङ्ग देवानाम् सदा समरविजयिनाम्।

लेखा परिक्षणको सम्बन्धमा महालेखा परिक्षकको अरू थप केही कर्तव्य र अधिकारहरूको व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: लेखा परीक्षणको सम्बन्धमा नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ६२ अनुसार महालेखा परीक्षकको अरू थप केही कर्तव्य र अधिकारहरूको व्यवस्था गर्नु वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान धारा ५५ अनुसार यो ऐन बनाइबक्सेको छ–

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो ऐनको नाम "लेखा परीक्षण ऐन, २०१८ रहेकोछ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा–

(क) "सरकारी अफिस" भन्नाले मन्त्रिपरिषद्, महासभाको सचिव, प्रतिनिधिसभाको सचिव, सर्वोच्च अदालत र सो मातहतका अड्डा–अदालत, लोकसेवा आयोग, निर्वाचन आयोगको अफिस लगायत सबै सरकारी मन्त्रालय, विभाग, र अड्डा, अदालत, समिति, आयोग, विदेशस्थित शाही राजदूतावास, शाही कन्सल जनरलको अफिसलाईसमेत जनाउंछ।

(ख) "लेखा" भन्नाले स्याहा, स्रेस्ता, हिसाब र तत्सम्बन्धी कागजपत्रहरूलाईसमेत जनाउंछ।

(ग) "परीक्षण" भन्नाले जांचलाई जनाउंछ।

३. अफिसर र कर्मचारीहरूको नियुक्ति र सेवाका अन्य शर्तहरू: (१) महालेखा परीक्षकको कर्तव्य पालनमा मद्दतको लागि समय समयमा श्री ५ को सरकारको स्वीकृति बमोजिम अफिसर र कर्मचारीहरू रहनेछन्।

३५८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) महालेखा परीक्षकको विभागका अफिसर र कर्मचारीहरूको एउटा छुट्टै सेवा को गठन हुनेछ, सो सेवामा रहने अफिसर र कर्मचारीहरूको नियुक्ति र सेवाका अन्य शर्तहरू यो ऐन अन्तर्गत बन्ने नियमहरूमा तोकिए बमोजिम हुनेछ।

(३) अफिसर र कर्मचारीहरूले महालेखा परीक्षकका निर्देशानुसार काम गर्नेछन्।

तर श्री ५ महाराजाधिराजमा रिपोर्ट चढाउने काम महालेखा परीक्षकले गर्नेछ।

४. लेखा परीक्षण सम्बन्धी महालेखा परीक्षकको अधिकारः (१) एक एक गरी वा बीच बीचमा छड्के गरी वा केही प्रतिशत मात्र परीक्षण गर्ने गरी लेखा परीक्षणको तरीका क्षेत्र र अवधि तोकी सबै सरकारी अफिसले गरेका आर्थिक व्यवहार, त्यसको लेखाबारे प्राप्त भएका तथ्यहरू दर्शाउने, त्यसमा आलोचना गर्ने र रिपोर्ट गर्ने एकाधिकार महालेखा परीक्षकलाई हुनेछ।

(२) अरू प्रचलित नेपाल कानूनमा कुनै सरकारी अफिसको लेखाको परीक्षण एकाउण्टेंट वा एकाउण्टेण्ट जनरल वा अडिटरले गर्ने गरी लेखिएकोमा एकाउण्टेंट वा एकाउण्टेण्ट जरनल वा अडिटरले अघि पछि लेखा परीक्षण गरे तापनि अन्तिम लेखा परीक्षण गरी श्री ५ महाराजाधिराजमा रिपोर्ट चढाउने कर्तव्य र अधिकार महालेखा परीक्षकमा रहनेछ।

५. परीक्षण गर्ने कुराहरूः महालेखा परीक्षकले देहायका कुराहरूको परीक्षण गर्नुपर्छः–

(क) विनियोजन ऐन बमोजिम विभिन्न शीर्षकहरू अन्तर्गत सबै खर्च गर्न स्वीकृत भएका रकमहरू सोही शीर्षक अन्तर्गत सोही प्रयोजनको निमित्त खर्च गरिएको छ छैन,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम खर्च गर्न स्वीकृत भएको रकमभन्दा बढी खर्च भएको छ छैन,

(ग) खण्ड (क) बमोजिम खर्च गर्न स्वीकृत भएको शीर्षक अन्तर्गत खर्च भएका कलमहरूमा खर्च भएको प्रमाण यथेष्ट छ छैन र यस्ता कलमहरू विनियोजन ऐनमा तोकिएको अवधिभित्र सोही ऐन वा बजेटमा स्वीकृत भए बमोजिम छ छैन,

(घ) खर्च गर्दा दुरुपयोग हुन नपाउने गरी पर्याप्त आर्थिक व्यवस्था छ छैन, आर्थिक नियम तथा नियन्त्रण पर्याप्त छ छैन र ती कुराहरूको अनुशरण गरिएको छ छैन,

(ङ) राजस्व तथा अरू समस्त आम्दानी, उज्राती, धरौटीसमेतको लेखा ठीक छ छैन र मूल्यांकन गर्ने, असूल तहसील गर्ने र लेखा राख्ने

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।